Elim deb, yurtim deb yonib yashash kerak!

Turkiston

1925-yildan chiqa boshlagan

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI «KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOIY HARAKATINING GAZETASI

2002 yil 17 yanvar, payshanba
№ 7 (14498)

«Kamolot» hududi

ЁШЛАР ШАҲРИ ЁШЛАРИ

Учқун акани Навоий шаҳрининг ёшлари жуда яхши билади. Ҳаракатчан, ёшларнинг чинакам жонкуяри сифатида ҳурмат билан тилга олишади. Албатта, бунчалик эътиборга эришиш ўз-ўзидан бўлмайди. Тинимсиз изланиш, ёшлар қалбига кириб боришга йўл топишнинг уддасидан ҳар ким ҳам чиқа билмайди. "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Навоий шаҳар Кенгашининг раиси Учқун ОЧИЛОВни суҳбатга тортиб, бу борада орттирган тажрибалари хусусида сўз юритдик.

— Навоий шаҳрини юртдошларимиз ёшлар шаҳри дея тилга олади. Бунинг ўзига хос маъноси бор, — дейди Учқун ака. — Бир йил қисқа фурсат. Аммо, умид билан бошланган иш ўз мевасини берди. Президентимиз ўтган йили "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг Ташаббус гуруҳи билан бўлган учрашувда биз ёшларга катта ишонч билдириб, "Камолот" ёшларимизнинг чинакам таянчи ва суянчи бўлади, деган эдилар. Назаримда, бу ишонч Ҳаракатнинг ҳар бир аъзосига катта масъулият юклайди.

Бугун биз қаерда бўлмайлик, ёшларимизни фаолликка, ташаббускорликка ундаймиз. Иккиланмай айтишим мумкинки, ёшларимиз кечагидан кўра бугун анча ҳаракатчан. Бунинг исботини биз ўтказган оммавий тадбирларимиз мисолида ҳам кўришимиз мумкин.

Халқаро Талабалар куни муносабати билан Навоий вилояти ҳокимлиги, Навоий шаҳар ҳокимлиги ва "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят ва шаҳар Кенгашлари ҳамкорлигида ўтказилган "Биз тинчликсевар юрт фарзандларимиз" мавзуидаги ёшлар форуми катта байрамга айланиб кетди. Тадбирга шаҳардаги олий ўқув юртлари, лицей ва коллеж талабалари, мактаб ўқувчилари ҳамда ёшлар таълим-тарбиясига мутасадди ташкилот раҳбарлари иштирок этиб, кўрсатилаётган юксак ишонч учун миннатдорчиликларини ифода этдилар. Ёки Халқаро СПИДга қарши кураш кунида ёшларнинг шиорлар билан шаҳар кўчаларида юриши атрофдагиларнинг "Камолот"га ишончини оширди.

— Ёшлар билан ишлашнинг қийинчилиги нимада, деб ўйлайсиз?

— Маълумки, ёшлар янгиликка ўч бўлади. Улар билан қадамба-қадам юрмасангиз, ишингизда силжиш бўлмайди. Бундан ташқари, кучли руҳшунос бўлишингиз ҳам керак. Негаки, аниқ бир иш бажариш учун кайфият ҳам муҳим аҳамият касб этади. Шундан келиб чиқиб айтадиган бўлсак, ёшлар билан ишлашнинг қийинчилик томони шундаки, изланиш яна изланиш керак.

— Ўтган йилги фаолиятингиз сизни қониқтирадими?

— Йўқ. Чунки, ҳали амалга оширмоқчи бўлган ишларимизнинг ўндан бирини ҳам қилолмадик. Қизғин иш бошлаган пайтимизда, қарабсизки, бир йил ўтиб қўйибди. Боболаримиз бежизга айтмаган, бўладиган бола оёқланишидан маълум, деб. Шундан келиб чиқиб айтмоқчиманки, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати дадил "оёқланди". У чинакамига ёшларимизнинг таянчи ва суянчи бўлиб бормоқда.

Шавкат АЛЛАНАЗАРОВ суҳбатлашди

МУСТАҚИЛЛИК КАШФ ЭТГАН ЮЛДУЗ
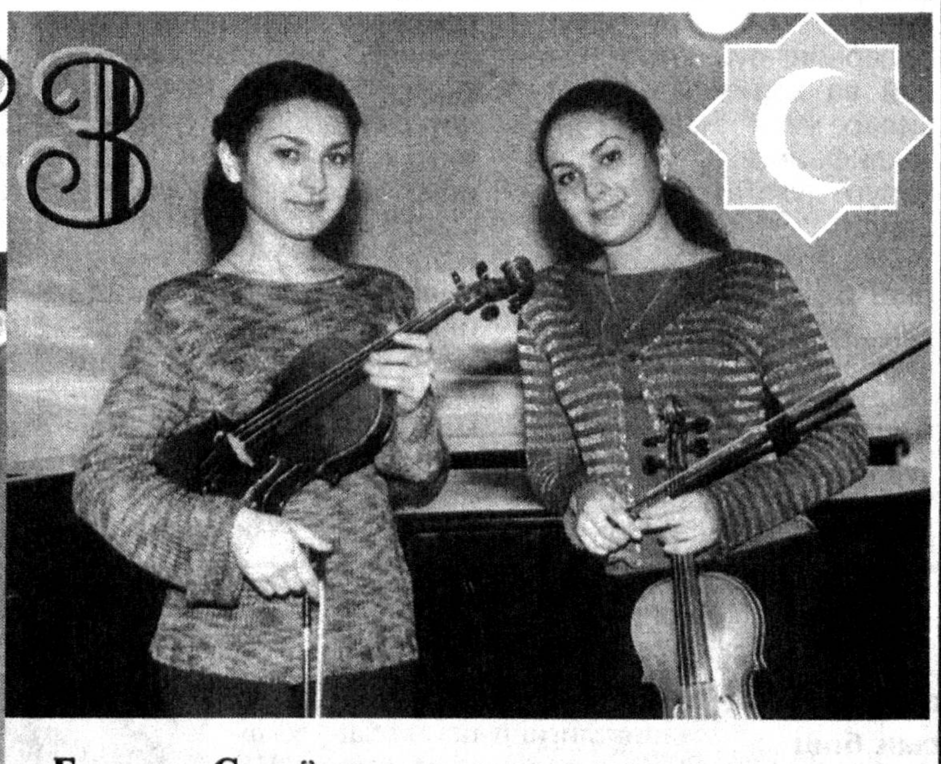
Тошкент шаҳридаги Успенский номли махсус мусиқа мактабини нафақат мамлакатимизда, балки хорижда ҳам яхши билишади.

— Мусиқа соҳасидаги улкан ютуқларга Ўзбекистонимизда эришиш учун барча шарт-шароитлар мавжуд, — дейди опа-сингил Алие ва Лейла Бекировалар.

Ҳозирда улар Германиянинг Ганновер шаҳридаги мусиқа ва театр олий мактабида таҳсил олишмоқда.

Мусиқа мактабида Гулнора Сулейманова қўлида таълим олган қизлар тенгдошлари орасида тиришқоқлиги билан ажралиб турарди. Улар 1998 йили Германияда ўтказилган "Кисинген Зоммер" фестивалининг лауреатлари бўлишди. Шу йили Алие Италиянинг Генуя шаҳрида бўлиб ўтган буюк мусиқачи Паганини номидаги танловда қатнашиб, машҳур мусиқачи, ҳайъат аъзоси Эдуард Грач назарига тушди.

Опа-сингиллар ўз концерт дастурлари билан Польша, Чехия, Франция, Италия каби кўплаб Европа давлатларида бўлишган.

А. РИСҚИЕВ
(ЎзА) олган суратлар

АСКАРЛАР ҲУЗУРИДА

Бугуннинг асосий вазифаси Ватанни кўз-қорачиғидек асраш учун ёшларимизни она юрт ҳимояси йўлида жасоратли ва танти қилиб тарбиялашдан иборат. Ҳозирги ёшларимиз эзгуликка, мардликка мойил фарзандлардир. Улар тезда тил топишиб, бирика олади. Улар она юрт ҳудудларининг тинчлиги учун ҳеч нарсани аямайдилар.

Яқинда "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши томонидан пойтахтимиздаги госпиталда 14 январь — Ватан ҳимоячилари куни муносабати билан ажойиб тадбир уюштирилди. Унда "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгашининг масъул ходимлари, санъаткорлар, шоир ва журналистлар иштирок этди.

— Бундай учрашувларни тез-тез ўтказиб туриш лозим, - дейди ўртада қулоч ёзиб, мириқиб рақс тушаётган оддий аскарлардан бешолти нафари. — Ҳарбий хизмат давомида умуман зерикиш бўлмайди. Бунга вақт ҳам топилмайди. Аммо биз мана шу госпиталда даволаниш жараёнида бироз зерикиб турган эдик. Мана, "Камолот" билан учрашув ташкиллаштирилди, кўнгилларимиздан ғубор кўтарилгандек бўлди.

Ҳақиқатдан ҳам бу аскар йигитларнинг қувончи юзларидан, ҳаракатларидан билиниб турарди. Тадбир шунчалик қувноқлик билан ўтдики, санъаткорлар қайта-қайта саҳнага таклиф қилинди. Ҳофизлар куй ва қўшиқларини тугатган бир пайтда аскарларнинг ўзлари саҳнага чиқиб байрам қўшиқларини ижро этишди.

Бугун ҳар бир соҳада чексиз янгиланишлар бўлаётган давр. Айниқса, ҳарбийларимиз куч-қудратга, салоҳиятга тўлаётган бир пайт. Бас, шундай экан, ушбу янгиликларни тезда илғаш, ҳарбийларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш барчамизнинг энг эзгу мақсадимиз бўлмоғи шарт. Мана шуни англаган ҳолда "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати бутун мамлакатимиз бўйлаб, кенг миқёсда амалий иш олиб бормоқда. Ҳаракатнинг вилоят, туман, шаҳар Кенгашлари ёшларда ҳарбий ватанпарварлик ҳиссини ошириш, улар онгига истиқлол ғояларини сингдириш борасида ноанъанавий услубларни қўлламоқдалар. "Шунқорлар" ҳарбий спорт мусобақалари ва "Ўқувчи, талабалар — аскарга!" сингари тадбирлар шулар жумласидандир.

Шуниси қувончлики, Ҳаракат Марказий Кенгаши ва унинг жойлардаги бўлимлари томонидан йил давомида ўз бурчини ўтаётган аскар ва офицерларнинг маданий дам олишларини ташкил қилиш мақсадида турли учрашувлар ўтказиш анъана тусини олган. Ҳарбий госпиталда ўтказилган учрашув ҳам ушбу саъй-ҳаракатларнинг давоми бўлди.

Нормурод МУСОМОВ.
А.АКРОМОВ олган суратлар

БИЗ КИММИЗ?

ЕНГИЛМАС КУЧ

Ғоя инсон тафаккурининг маҳсулидир. Аммо, ҳар қандай фикр ёки нуқтаи назар ғоя бўла олмайди. Фақат энг кучли, таъсирчан, залворли фикрлар ғоя бўлиши мумкин. Ғоянинг фикрдан фарқи шундаки, у тафаккурда пайдо бўлса ҳам инсон руҳиятига, ҳатто туб қатламларига сингиб боради. У одамларнинг ички дунёсини ҳаракатга келтиради, буюк мақсад сари етакловчи кучга айланади.

Ғоялар хилма-хилдир. Бутун миллат учун умумий бўлган ғоялар ниҳоятда катта аҳамият касб этади. Ўзбекистон халқининг миллий тараққиёт йўлидаги бош ғояси — озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт барпо этишдир. Президентимиз таъкидлаб ўтганидек, бу ғоя халқимизнинг азалий эзгу интилишлари, бунёдкорлиги фаолиятининг маъно-мазмунини белгилайди. Айнан бунёдкорлик ғояларининг инсон фаолияти билан боғлиқлиги уни яратувчиликка ундайди. Президентимиз: "Мустақил тараққиёт йўлида орттирган озмикўпми тажрибамизга, эришган ютуқларимизга таяниб айтиш мумкинки, энди инкор илиш кайфиятидан бунёдкорлик ишларига ўтиш пайти келди" деган эдилар. Бу сўзларда тарих тажрибасида мавжуд икки куч-бунёдкорлик ва бузғунчилик ғоялари ҳамиша ўзаро курашиб келганлиги алоҳида таъкидланади.

Этиборимизни айнан бунёдкорлик ғояларига қаратайлик. Бунёдкор ғоялари инсонни улуғлайди, унинг руҳига қанот бағишлаб, жамият тараққиётига ижобий таъсир қилади.

Юртбошимизнинг, халқимиз том маънода бунёдкордир, деган сўзларида ҳам ана шу ғоянинг маъно-мазмуни ўз ифодасини топган.

Бунёдкорлик ғоялари билан жамият ривожига ҳисса қўшган Шарқ, яъни Турон заминида Амир Темур, Абу Носир Фаробий, Ибн Сино, Абу Райҳон Беруний, Алишер Навоий, Мирзо Улуғбек қарашлари инсоният тараққиётида ўзига хос ўрин тутади. Абу Носир Фаробий ўзининг асарларида олийжаноб жамият, адолатли тузум ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини баён қилиб, ўз даври учун изчил таълимотни яратди. У ҳар томонлама етук, барча аҳолини бахт-саодатга олиб борувчи идеал жамоа ҳақидаги бунёдкорлик ғояларини олға сурди. Буюк мутафаккирлар Абу Райҳон Беруний ва Ибн Синолар эса бунёдкорлик инсоннинг меҳнатига боғлиқлигини алоҳида таъкидлаганлар. А. Навоий ўз асарларида инсонларни меҳнатга, яратувчанликка, адолатга чақиради. У маърифатга асосланган жамият яратишни орзу қилади. XIX аср охирларида ўз фаолиятини бошлаган Маҳмудхўжа Беҳбудий, Мунавварқорилар мамлакатни, халқни миллий зулм ва қолоқликдан халос этишнинг ягона йўли маърифат йўлидаги бунёдкорлик деб билдилар. Бунда улар ёшларга диний ва дунёвий илм билан бирга, уларни илм олиш учун тараққий топган мамлакатларга ўқишга юбориш керак, деган ғояни илгари сурдилар.

Уларнинг ана шундай илғор фикрлари Республикамиз Президентининг замонавий кадрлар тайёрлаш борасида олиб бораётган сиёсати билан ҳамоҳангдир. Юртбошимизнинг бевосита ташаббуси билан ишлаб чиқилган, амалга оширилаётган ва бугунги кунда дунёнинг ривожланган мамлакатлари томонидан ижобий эътироф этилаётган "Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури" ва "Умид" иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси фаолияти юртимиз ёшларини айнан бунёдкорлик ғояларига чорламоқда.

Мамлакат салоҳиятини ривожлантирувчи куч ёшлар эканини уларнинг ўзлари англаб етишлари учун давлат ва ҳукумат томонидан барча ишлар қилинмоқда. Олиб бораётган ислоҳотлар турли йўналишларда кечмоқда. Шунинг учун ҳам ҳар бир йўналиш ёшлардан ўзига хос ёндашувни, билимни, зийракликни талаб этади. Чунки, эришилаётган ютуқларни келажак авлодга етказиш учун фақат истакнинг ўзи камлик қилади. Агар истаклар аниқ, бунёдкорлик ғояси кучли бўлса, марраға етиш имконияти ҳам кўпроқ бўлади.

Комилжон МУРОДОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси тингловчиси

РЕФЕРЕНДУМ – ХАЛҚ ИРОДАСИ ИФОДАСИ

Олий Мажлиснинг мамлакатимиз икки палатали парламентини шакллантириш ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг конституциявий ваколат муддатини беш йилдан етти йилга ўзгартириш масалалари юзасидан 2002 йил 27 январда референдум ўтказиш тўғрисидаги қарори ватандошларимизда катта қизиқиш уйғотди. Бу қарор жамиятимиз турли тоифа ва қатламлари, бутун халқимиз томонидан кенг қўллаб-қувватланмоқда.

Юртимиз фуқаролари жамият ва давлат ишларини бошқаришда референдум ўтказиш йўли билан ҳам иштирок этиш ҳуқуқига эга экани Ўзбекистон Республикаси Конституциясида белгилаб қўйилган. Жумладан, Бош Қомусимизнинг 9-моддасида: «Жамият ва давлат ҳаётининг энг муҳим масалалари халқ муҳокамасига тақдим этилади, умумий овозга (референдумга) қўйилади», деб ёзилган.

Мамлакатимиз миқёсидаги бу муҳим сиёсий тадбир - бўлажак референдумни жаҳон андозаларига мувофиқ равишда ва референдум тўғрисидаги қонун ҳужжатлари, хусусан, «Ўзбекистон Республикасининг референдуми тўғрисида», «Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси тўғрисида»ги қонунлар ва бошқа норматив ҳужжатлар талаблари асосида юксак савияда ўтказиш бўйича кенг кўламли тайёргарлик ишлари давом этмоқда.

Марказий сайлов комиссияси матбуот хизмати маълум қилишича, аввало Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри бўйича 14 та референдум округи тузилган. Жойларда референдумда иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлган фуқароларимизга мумкин қадар қулайлик яратиш мақсадида 7810 референдум участкаси тузилган, шундан 37 таси мамлакатимизнинг хорижий давлатлардаги ваколатхоналари ҳузурида ташкил этилган.

Референдум ўтказувчи округ ва участка комиссиялари таркиби тасдиқланди. Марказий сайлов комиссияси аъзолари кўмагида округ комиссияларида фаол иш олиб борилмоқда, ана шу комиссия аъзолари иштирокида турли учрашув, мулоқот ва амалий анжуманлар ўтказилаётир. Референдум ўтказувчи участка комиссиялари ишини ташкил этиш юзасидан Тавсиялар ишлаб чиқилган. Бу Тавсиялар алоҳида китобча шаклида чоп этилиб, референдум ўтказувчи барча округ ва участкаларга етказилган.

Референдум округларининг референдумда иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлган фуқаролар сони ва референдум ўтказувчи округ комиссиялари жойлашган манзиллар рўйхатлари қонунда белгиланган муддатда республика матбуотида эълон қилинди. 13 миллиондан зиёд ҳамюртимиз овоз берувчи фуқаролар рўйхатига киритилди. Айни пайтда референдум ўтказувчи участка комиссиялари жойларда овоз берувчи фуқаролар рўйхатларини ҳамма танишиши учун тақдим этишга киришди.

Қонунда референдумга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишга доир барча тадбирларда сиёсий партиялардан, фуқаролар ташаббускор гуруҳларидан кузатувчилар, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари, хорижий давлатлар ва халқаро ташкилотлардан кузатувчилар қатнашиш ҳуқуқига эга экани назарда тутилган. Бу эса, табиийки, референдумга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишда очиқлик ҳамда ошкораликни таъминлашда муҳим аҳамият касб этади.

Шу жиҳатдан, бугунги кунда тегишли ташкилотлар, фуқаролар ташаббускор гуруҳлари, шунингдек, хорижий давлатлар ва халқаро ташкилотлар кузатувчиларини рўйхатга олиб, уларга белгиланган

(Давоми 2-бетда)

ҲАРАКАТ ФАОЛИЯТИДАН

* * *

"Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Сайҳунобод туман Кенгаши ташаббуси билан "Пахта-2001" мавсумида фаол қатнашган мактаблар ва коллеж ўқувчиларидан иборат гуруҳнинг Тошкент шаҳрига саёҳати уюштирилди.

Туман ҳокимлигининг ғамхўрлиги билан ташкил этилган ушбу "Камолот туризм" туманда ёшларга эътибор ва ғамхўрлик тобора ортиб бораётганидан далолатдир.

Эркин САИДОВ

* * *

Юқори Чирчиқ туманидаги 25-мактабда "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ташаббуси билан "Катта танаффус" тадбири бўлиб ўтди.

Ушбу тадбирда тумандаги 8- ва 25-мактабларнинг юқори синф ўқувчиларидан иборат икки гуруҳ аъзолари ўзаро куч синашди.

Қизғин баҳслар остида ўтган беллашувда 8-ўрта мактаб ўқувчилари ғолиб деб топилди.

* * *

Юқори Чирчиқ туман ҳокимлиги, туман мудофаа ишлари бўлими, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Кенгаши, мудофаага кўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилоти, "Нуроний" жамғармаси ҳамда жисмоний тарбия ва спорт қўмиталари ҳамкорлигида Гулистон ширкат хўжалиги марказида "Биз Алпомиш авлодларимиз" деб номланган ҳарбий ва спорт мусобақалари бўлиб ўтди.

Ушбу мусобақаларда тумандаги барча умумтаълим мактабларининг 500 дан ошиқ юқори синф ўқувчилари иштирок этишди.

Беллашув иштирокчилари сафда қадам ташлаш, арқон тортиш, тош кўтариш, 1500 метр масофага югуриш каби шартларни бажаришди.

Ғолиб ўқувчиларга ҳомий ташкилотларнинг қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди.

Латифжон МАНСУРОВ

* * *

"Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Навоий вилоят Кенгаши ташаббуси билан яқинда вилоятнинг олис худудларидан ҳисобланган Нурота тумани Чуя қишлоғида "Ёшлар юрт келажаги" деб номланган тадбир ўтказилди.

Унда қатнашган мактаб ўқувчилари "Ўзбекистон — Ватаним маним", "Ҳеч кимга бермаймиз сени, Ўзбекистон!" деб номланган мусиқали композицияларни намойиш этишди.

Салима ИБРАГИМОВА,
Нурота туманидаги
45-ўрта мактаб ўқитувчиси

XXI аср – ёшлар асри

Дилшод ЎРОЗБОЕВ,
Янгийўл туманидаги
17-мактаб ўқувчиси

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Атиргул ЎНГАРБОЕВА,
Янгийўл туманидаги
17-мактаб ўқувчиси

Янги дунё – ёшлар дунёси

«Turkiston»га обуна бўлинг! Нашр индекси — 203

«Обуна давом этади» танловида қатнашишни истаган ёшлар «Turkiston»га обуна бўлганлик тўғрисидаги маълумотнома нусхаси ҳамда ўз фотосуратларини жўнатишларини сўраймиз.

РЕФЕРЕНДУМ – ХАЛҚ ИРОДАСИ ИФОДАСИ

(Давоми, боши 1-бетда)

тартибдаги мандатларни бериш ишлари ҳам фаол давом этмоқда. Шуниси эътиборлики, ҳозирга қадар МДҲ мамлакатлари ва АҚШ, Германия, Канада каби хорижий давлатлардан кузатувчилар референдумга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишга доир тадбирларда қатнашиш истагини билдирган.

Референдумни уюшқоқлик билан ўтказиш, шак-шубҳасизки, муайян ташкилий-тайёргарлик ишларини амалга оширишни тақозо этади. Шу маънода, жойларда референдум участкаларини жиҳозлаш, овоз бериш хоналари, кабиналари ва қутилари ҳамда бошқа ашёларни тайёрлаб қўйиш, овоз беришни ташкил этиш, овоз бериш тартибига риоя қилиш ва умуман, ватандошларимизнинг референдумда фаол иштирок этиши учун қулай шарт-шароит яратиш борасида ҳар бир округ ва участкада кенг миқёсли амалий ишлар ниҳоясига етказилмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, мазкур сиёсий тадбирга ҳуқуқий жиҳатдан асос бўлиб хизмат қиладиган муҳим ҳужжат - янги таҳрирдаги «Ўзбекистон Республикасининг референдуми тўғрисида»ги Қонун алоҳида китоб шаклида ўзбек, рус ва инглиз тилларида кўп минг нусхада нашр этилиб, барча округ ва участкаларга, бошқа мутасадди ташкилотларга етказилди. Бундан ташқари, парламент Раиси Э.Халиловнинг «Ўзбекистон Республикаси референдуми - миллий давлатчилик тараққиётининг муҳим босқичи» рисоласи ҳам ўзбек, рус ва инглиз тилларида чоп этилди. Унда референдумга қўйилган масалалар батафсил шарҳланган. Олий Мажлиснинг «Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказиш тўғрисида»ги қарори ҳамда референдумолди плакатлари ўзбек, қорақалпоқ ва рус тилларида тарқатилди. Шубҳасизки, бу ишлар референдумга қўйилаётган масалалар мазмун-моҳиятини тарғиб ва ташвиқ этишда муҳим аҳамиятга моликдир.

Референдумни юқори савияда ўтказишда алоҳида аҳамият касб этадиган зарур ҳужжатлар ва иш қоғозлари - округ ва участка комиссиялари раисларининг гувоҳномалари, овоз берувчи фуқароларнинг рўйхати, маҳаллий ва хорижий кузатувчилар учун мандатлар, таклифномалар ва бошқа зарур ҳужжатлар тайёрланди.

Референдумда овоз бериш бюллетенлари ўзбек, қорақалпоқ ва рус тилларида тайёрланган бўлиб, белгиланган муддатда тегишли округ ва участкаларга етказиб берилади. Мазкур бюллетенларда референдумга қўйилаётган ҳар икки масала матнлари ва овоз берувчи хоҳиш-иродасининг вариантлари аниқ акс эттирилган.

Шу ўринда референдумга қўйилаётган биринчи масала - икки палатали парламент тузиш ғояси мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов томонидан Олий Мажлиснинг иккинчи сессиясида илгари сурилганини эслатиб ўтиш жоиз. Юртбошимиз ташаббускори бўлган ана шу замонавий парламент ислоҳотчилиги ғоясини ҳаётга татбиқ этишни мамлакатимизда ҳуқуқий демократик давлат ва адолатли фуқаролик жамиятини қуришнинг ҳозирги босқичи тақозо қилмоқда. Шу боисдан ҳам, Олий Мажлиснинг еттинчи сессиясида икки палатали парламентни шакллантириш масаласи ҳокимият тармоқларини аниқ белгилаш асосида миллий давлатчилик институтларини янада мустаҳкамлаш заруратидан келиб чиқаётганига алоҳида урғу берилгани бежиз эмас. Зеро, парламентнинг икки палатали таркиби қонунлар яратиш жараёни сифатини янада яхшилаш, турли ижтимоий-сиёсий кучлар ва алоҳида ҳудудлар манфаатлари мувозанатини таъминлашга хизмат қилади.

Иккинчи масала - Ўзбекистон Республикаси Президентининг конституциявий ваколат муддатини беш йилдан етти йилга ўзгартириш борасидаги таклиф ҳам ана шу заруратдан келиб чиқади. Олий Мажлис сессиясида алоҳида эътибор қаратилганидек, бу ўринда гап, аввало, муайян шахсларнинг хоҳиш-истагига боғлиқ бўлмаган ҳолда фаолият юритадиган, жамиятимизнинг барқарор ва жадал ривожланишини таъминлайдиган самарали давлат бошқаруви тизимини ташкил этиш ҳақида бормоқда.

Референдум - умумхалқ маслаҳати, умумхалқ ишидир. Бу улуғвор иш учун ҳар биримиз масъулмиз. Зеро, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси референдум ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилганлиги миллий давлатчилигимизни янада мустаҳкамлаш, демократия ва ҳуқуқни ривожлантириш, фуқаролик жамиятини қарор топтириш борасида муҳим аҳамиятга эгадир.

Албатта, тараққий этган мамлакатлар тажрибасига таянган ҳолда демократик принциплар асосида ўтказиладиган муҳим сиёсий тадбир - референдум ўзининг самарасини бериши шак-шубҳасиздир. Халқимиз бугун ана шундай залворли вазифаларни ҳал этиш арафасида турибди. Бу эса барчамиздан улкан масъулиятни ҳис этган ҳолда ўз фуқаролик бурчимизни виждонан бажаришимизни талаб этади.

(ЎзА)

ВАТАН МАДҲИ ДИЛЛАРДА

Ёшлар ўртасида турли хил тадбирлар ва шоу концертлар ўтказиш билан шуғулланувчи "Леди Босс" фирмаси 5 йил муқаддам ташкил этилган эди. Шу давр ичида мазкур фирма Хоразм вилояти ва Қорақалпоғистон Республикасида шуҳрат қозонди. Бунга фирма ҳомийлигида ёки бевосита унинг ташаббуси билан олис қишлоқ ва овулларда катта концертларнинг изчил ўтказилиб келинаётгани сабаб десак, янглишмаймиз.

"Леди Босс" фирмаси ўтган йилдаги фаолиятига "Биз терроорга қаршимиз!" шиори остида гала-концертини ўтказиш билан дебоча ясади. Хоразм ва Қорақалпоғистон Республикасининг шаҳар ва қишлоқларида бўлиб ўтган ушбу хайрия концертларида ёш хонандаларнинг Ватан, Истиқлол ва юртимизнинг фидойи инсонларини улуғловчи қўшиқлари дилга илҳом ва сурур бахш этди. Умидли хонанда Ҳурмат Оллоёров, Кенжабек Раҳимов каби санъаткорларнинг чиқишлари мухлисларда илиқ таассурот қолдирди.

Концерт давомида пойтахтдан ташриф буюрган "Ҳандалак" тележурнали ижодкорлари Ортиқ Султонов ва Зокир Очилдиевларнинг ҳажвий чиқишлари йиғилганларга янада завқ-шавқ улашди.

Эрпўлат БАХТ

TIBBIYOT OLAMI

Касалхонада йўқ дори-уколларни ёзиб беришга мажбурмиз

ЁШ МУТАХАССИСЛАРГА КЕНГ ЙЎЛ

Тошкент Авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли Илёс Эргашев номидаги тиббий-санитария қисми бош шифокори, тиббиёт фанлари номзоди, доцент Ҳусниддин НАСРИДДИНОВ билан суҳбат

— Сир эмаски, тиббиёт соҳасидаги кашфиётлар нафақат дунёда, балки мамлакатимизда ҳам ривож топмоқда. Айтинг-чи, эртага бизнинг шифокорлар малака борасида хорижлик мутахассислар билан тенглаша оладими?

— Тиббиёт илмининг Шарқда ривожланишида катта ҳикмат бор. Негаки, ўзбек халқи азалдан билимга интилувчан, янгиликка ўч, қонида туғма қобилияти бор халқ. Айни пайтда эса ўз соҳасининг билимдони бўлган ёш шифокорлар, ҳамширалар тайёрланяптики, булар вақти келиб хорижлик мутахассисларни ҳайратда қолдирса, ажабмас. Кўпинча биз масалага бир томонлама қарашга одатланиб қолганмиз. Гоҳида ўйланиб қоламан, бугуннинг ёшларига ортиқча ишониб қўймадикмикан? Эрки ўзида, хоҳлаганини қилади. Натижа эса...

— Яъни?

— Сўзимни оддий бир мисол билан исботлай қолай. Мана, Тошкентнинг ўзида бир қанча тиббиёт билим юртлари мавжуд. Ҳар йили кўплаб ёш кадрлар бу ўқув масканларини битириб чиқади. Қарабсизки, бўлажак шифокорлар улар! Баъзилари тўғри бизнинг касалхонамизга ишга келишади. Назариядан аъло билимга эга талабалар амалиётда қийналиб қолади. Нега? Негаки, айримларида бу соҳада хоҳиш-истакнинг ўзи йўқ, айримларининг билими эса биз кутган даражадан анча паст. Қўлдан келганча уларга ўргатамиз, малакали шифокорларимиз ёшларнинг билим даражасини оширишга ҳаракат қилишмоқда.

— Касалхона тўғрисида ҳам тўхталсангиз?

— Авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли тиббий санитария қисмимиз нафақат ушбу завод ишчи ва оилаларига, балки Тошкент шаҳар аҳолисига, қолаверса йўлланма билан вилоятлардан келган аҳолига ҳам беминнат хизмат кўрсатади. Бизда болалар, катталар бўлимлари ҳамда туғриқ комплекси мавжуд бўлиб, бу ерда даволанаётган беморлар учун барча шароитлар яратилган.

— Замонавий асбоб-ускуналар қай даражада таъминланган?

— Бу борада камчилик йўқ. Беморларни УЗД билан текшириш, индоскопея, рентген диагноз асбоблари, қон-таҳлил лабораториялари шулар жумласига киради. Бир йилда ўн мингдан ортиқ беморлар касалхонамизда ўз соғлиғини тиклашади.

— Бу кўрсаткичга қараганда, қўл остингиздаги ходимлар ҳам анча бўлса керак...

— Албатта. Тиббий санитария қисмимизда мингга яқин ходимлар ишлайди. 200 нафари шифокорлар, 400 дан ортиғи ўрта тиббий ҳамширалар ва бошқа қўшимча хизматчилар бор. Ҳаммамизнинг мақсадимиз эса битта — аҳоли саломатлигини таъминлаш, уларга керакли ёрдамни бериш. Шу нарса юрак-юрагимизга сингиб кетган. Зеро, танда соғлик бўлса, хонадонларга файз-барака бўлади, юракларга шодлик, кўзларга кулги ярашади.

I-Тошкент Тиббиёт институти, Тошкент Педиатрия институти, Тошкент Шифокорлар малакасини ошириш институтлари билан биргаликда иш олиб боряпмиз. Профессорлар ҳар ҳафтада келиб касалхонамиздаги беморларга консультатив ёрдам кўрсатишади. Бундан ташқари, ўрта ва олий тиббиёт билим юртларида таҳсил олаётган талабалар касалхонамизда амалиёт ўташади. Энг қувонарлиси, I-Тошкент Тиббиёт институтида олий ҳамширалар тайёрланяпти. 2002 йилда биринчи битирувчилар ўқишни тамомлашади. Бу бизни, жумладан, мени жуда қувонтирди. Чунки айни пайтда бизга олий ҳамширалар жуда керак. Уларни шифокорнинг ўнг қўли деб аталиши ҳам бежиз эмас.

— Айбга буюрмайсиз, ҳали ҳам кўпчилик баъзи шифокорларни порахўр, пулинг бўлмаса даволамайди, деган гапларни айтишади. Бунга муносабатингиз?

— Биласизми, гоҳида ана шундай кимсалардан, тўғриси, хафа бўлиб кетаман. Ахир, биз инсон ҳаёти учун кураш олиб борамиз. Қўлимиздан келган ёрдамни беморга кўрсатамиз. Баъзи инсонлар оқ халат кийганлардан қўрқади, касалини яширади. Ахир, қўрқув дардни енголмайди-ку. Жарроҳлик жараёнида шифокорларимиз қанча машаққат чекади, азобланади. Бу билан ҳеч кимнинг иши бўлмайди. Тўғри, бизда ҳам муаммо, камчилик бўлиши мумкин. Яъники, дорилар етишмайди. Касалхонада йўқ дори-уколларни беморнинг оила аъзоларига ёзиб беришга мажбурмиз. Шукрки, бизнинг мамлакатда биринчи тиббий ёрдам бепул кўрсатилади. Республика Тез тиббий ёрдамининг харажатларини давлат ўз зиммасига олади. Бу ҳам халқимиз саломатлигини тиклаш учун қилинаётган муҳим ишлар сарасига киради.

— Инсон бир нарсадан қаттиқ таъсирланмаса ўша ҳақда умуман ўйламас экан, — дейди бемор Равшанбек Эгамбердиев. — Ўз ўзидан юрагим оғриб мени шу касалхонага олиб келишди. Назаримда, ўлган эдим. Булар мени ҳаётга, оилам бағрига қайтаришди.

Юрак хасталиклари бўлими бошлиғи шифокор Аҳрор Ҳамроевни кўп беморлар қўли енгил жарроҳ, дея кўп бор такрорлашди. Жумладан, Масъуда опа ҳар йили турмуш ўртоғи Алимурод Норхўжаевни шу касалхонада, айнан шу бўлимда яхши даволанаётганини айтиб, барча шифокорларга чуқур миннатдорчилик билдирди.

Бундан ташқари, бош ҳамшира Шоира Алимова, даволаш ишлари бўйича муовин Мукаррам Муҳамедова, Людмила Хнегина, Муҳаббат Абдуллаевалар каби ўз соҳаларининг моҳири бўлган шифокорлар касалхонанинг фахри, ғурури экан.

Нима ҳам дердик, аҳоли саломатлиги учун жонбозлик қилиб, инсонларга шифо бераётган шифокорларимиз омон бўлишсин.

Зиёда АШУРОВА, «Turkiston» мухбири

ISH BILGANGA MING TANGA

Барча имкониятларни ишга солиб

МАҲСУЛОТИМИЗ ДУНЁГА ЧИҚМОҚДА

— Вақт ғанимат, унинг қадрига етиб, сарҳисоб қилиб яшаш лозим. Сарҳисоб билан яшаган киши ҳеч қачон мазмунсиз ҳаёт кечирмайди, — дейди "Ангор пахта" очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти раиси Хўжаназар Абдураҳмонов.

— Энди корхона фаолиятига келсак, баҳоли қудрат меҳнат қиляпмиз. Бу ерда қарийб 500 нафар киши меҳнат қилади. Корхонада қанча кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқарилса, жамоамиз шунча манфаатдор. Белгиланган барча турдаги режаларни бажариш учун имкониятлар ишга солинмоқда. Яъни маҳсулот ишлаб чиқариш режаси 100,2 фоизга, тола ишлаб чиқариш 101 фоизга, чигит ишлаб чиқариш 103,2 фоизга адо этилди. Ўтган йили Ангор туманидаги 10 та ширкат хўжалиги ҳамда 157 та фермер хўжаликларидан 24 минг 998 тонна пахта қабул қилиб олинди. Ана шу хом ашёнинг 10 минг тоннаси қайта ишланди.

Корхонамизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар жаҳон мезонлари даражасида эканлиги туфайли АҚШ, Сурия, Швейцария, Италия, Бельгия сингари ривожланган мамлакатларга тола чиқаряпмиз.

— Албатта, иш бор жойда муаммолар ва камчиликлар ҳам бўлади, шундай эмасми?

— Гапнинг индаллосини айтсам, табиийки, муаммолар ҳам бор. Бироқ, уларни йўл-йўлакай бартараф этиб бораяпмиз. Корхонамизни зарур асбоб-ускуналар, эҳтиёт қисмлар билан вилоят "Сурхонпахтасаноатсотиш" бирлашмаси раҳбарлари баҳоли қудрат таъминлашмоқда. Шу билан бирга ўз ички имкониятларимиздан оқилона фойдаланмоқдамиз. Корхона 2001 йил ҳосилини қабул қилиш ва қайта ишлаш учун тўлиқ жорий таъмирдан чиқарилди. Ишчиларнинг унумли ишлаши учун қулай шарт-шароит яратилди.

Ишчи-ходимларни ижтимоий ҳимоялаш борасида ҳам барча имкониятларни ишга солиб, астойдил ҳаракат қилмоқдамиз. Тўғри, баъзи пайтларда узилиш ҳоллари ҳам бўлиб туради, лекин вазиятдан тезда чиқиб кетиш йўллари излаб топилмоқда. Ойлик маошларини ўз вақтида тўлаб боришга ҳаракат қиляпмиз. Шу билан бирга уларга иссиқ овқат, сут-қатиқ бепул берилаётир. Дам олиш учун санаторийларга йўлланмалар берилади. 2002 йил учун 1 миллион 800 минг сўмлик матбуот нашрларига обуна бўлдик. Корхонамизда узоқ йиллар меҳнат қилган фахрийлар ва боқувчисини йўқотган оилаларга имконият даражасида ёрдам берилмоқда. Уларни байрамларда бир пиёла чойга таклиф этиб, дуосини олаяпмиз.

«Turkiston» мухбири Чори ЖУМАҚУЛОВ суҳбатлашди

YOSHLAR VA TV

ШУНДАЙЛАР БЎЛМАСА ДУНЁДА АГАР...

Яқинда "Ёшлар" телеканалида Ильмира Раҳматуллаеванинг "Оила тилсими" кўрсатувини кўриб, маза қилиб дам олдик.Чунки кўрсатувда кўпчилик жавоб излаётган саволларга ўринли тўхталиб, бир бахтли оила ҳақида ҳикоя қилинди. 1999 йил 16 февраль куни пойтахтимизда бўлган портлашларда бу оиланинг бошига ҳам оғир мусибат тушади. Оиланинг бекаси шикастланади. Бир йил мобайнида унинг оёққа туриб, ҳаётга қайтишида турмуш ўртоғи унга муносиб суянч бўлади. Икки матонатли инсон барча қийинчиликларни мустаҳкам ирода ва сабот билан енгиб ўтадилар. Ана шундай садоқатли юртдошларимиз борлигидан чексиз ғурурландим. Беихтиёр шоирнинг сатрлари ёдимга тушди: "Шундайлар бўлмаса дунёда агар...". Назаримда, уларнинг ибратли ҳаёти биз ёшлар учун катта бир мактаб бўлади. Ойнаи жаҳон ижодкорларининг бундай кўрсатувини эса анча-мунча изланишлар самараси деб баҳоласак, хато бўлмайди.

Жавоҳир ҚУДРАТОВ

МИЖОЗНИНГ ЗЎРИ – БАНКНИНГ ОМАДИ

"Ғаллабанк" акциядорлик тижорат банкининг Яккабоғ бўлими якка тартибда иш бошлаган тадбиркорларни молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватламоқда

— Чорвамни банкнинг пулини ишлатиб кўпайтирганман. Ўтган бозор иккита ҳўкизни сотиб қарзни қайтардим. Бир бузоқли сигир ёнга қолди, — дейди банк биносидан чиқиб келаётган тадбиркор Илёс Шукуров.

— Пули баракали банк, кредит олсангиз бойиб кетасиз, — дея қўшимча қилди тадбиркор Дониёр Бойқобилов. Ўтган йилнинг ўзида икки марта жами бир ярим миллион сўм кредит олгандим. Маблағни банкирлар айтгандек чунонам айлантирдимки, оқибатда "эгизак туғди", бири менга бири банкка. Яширмайман, пулни ишлатиб 430 минг сўм фойда кўрдим. Тағин кредит олмоқчиман. Бу галги ният – ишлаб чиқариш учун ускуна сотиб олиш.

— Кредит сўраб келган киши борки, ноумид кетгани йўқ, — деди банк филиали бошқарувчиси вазифасини бажарувчи Омон Тўраев "Туркистон-пресс" мухбирига. — Фақат мижозларнинг кредит олиш учун бизга топширган ҳужжатлари пишиқ бўлса, бас.

Омон Тўраевнинг айтишича, ўтган қисқа давр ичида банк филиали 78 нафар хусусий тадбиркорлар ва кичик корхона раҳбарларига имтиёзли шартлар билан кредитлар берди. 386 миллион 148 минг сўм маблағ мижозлар қўлига тушди ва юзлаб ишчи ўринлар ташкил этилди. Кечагина иш қидириб юрган киши бугун банк берган пул эвазига ўз рўзғорини тебратмоқда. Ишлаб чиқаришни ривожлантирган, қорамолларини кўпайтирган фермерларнинг қувончини айтмайсизми. Кредитларнинг ўз вақтида қайтиши эвазига эса банк филиали ҳам мўмайгина даромад кўрмоқда.

— Кредит бериш жараёнида мижознинг бозорни қай даражада билишига ҳам эътибор бераяпмиз, - дея сўзини давом эттирди Омон Тўраев. - Масалан, ўтган йил "Камолот" кичик корхонасига энг кам фоиз билан 4 миллион сўм кредит бердик. Натижада кичик корхона соҳиби асаларичиликни ривожлантириб юборди. Бугун "Камолот" ўз маҳсулотини нафақат Қашқадарёда, балки Тошкент бозорларида ҳам сотаяпти.

Омон Тўраев тижорат мақсадлари учун берилаётган катта фоизли кредитлар миқдори ҳам кўп эканлигини, шу йўналишдан тушаётган маблағ ишлаб чиқарувчиларни қўллаб-қувватланаётганини ҳам эътироф этди. Масалан "Хумо" кичик корхонасига 36 фоиз билан тўрт марта қисқа муддатли кредитлар берилди ва бу иш банк филиалига фойда келтирди. Бундай мисолларни ўнлаб келтириш мумкин.

Абдунаби АЛИҚУЛОВ, «Туркистон-пресс»

BUGUNNING SABOG'I

Шакл ва маъно уйғун бўлсин

ҚЎШИҚНИНГ ҲАМ МАСЪУЛИЯТИ БОР

Газеталарнинг бирида "таниқли" хонанда билан бир саҳифалик суҳбат берилганлигига кўзим тушиб қолди. Хонандани сиртдан, бир-икки қўшиғи орқали билсам-да, унинг газетада битилган таърифлари, унвонларидан бехабар эканман. Айниқса, "бугунги юлдузларимиздан бири", "машҳур", "хизмат кўрсатган хонанда" деган жумлаларни ўқиб ҳайратим янада ортди. Мусиқа, қўшиқ мухлиси сифатида ўзимдан нолимасам-да, бу "юлдуз"нинг ёғдусидан "баҳраманд бўлмаган" эканман. Шу хонанда баҳона яна бир неча "юлдуз"ларни "қидириб" топдим-да, ўйланиб қолдим: "юлдуз" бўлиш осон эканми? "Хизмат кўрсатиш"-чи?

Шу саволлар атрофида ўз хулосаларимни жамлашга ҳаракат қилдим. Сўнгги йилларда ўнлаб янги ёш санъаткорларни танидик. Улардан қайсиларидир аллақачон қалб саҳнасидан жой олиб бўлган, яна қайсилари эса мана шу саҳна ортида бизга халақит бераётгандек, назаримда. Нега дейсизми? Тасаввур қилинг, бир хонанданинг қўшиғини кунда уч-тўрт марта эшитасиз. Биринчи гал бундай бемаъни қўшиқни эшитиб ажабланасиз, иккинчи марта эса асабийлашасиз, учинчи, тўртинчи сафар эса мажбурий-ихтиёрий равишда тинглашга мажбур бўлиб қоласиз... Бу ҳол бир-икки кун давом этгач, худди нашавандга ўхшаб ўша тақир-туқур қўшиқнинг хумори тутади, унинг мусиқасию сўзига заррача ҳам эътибор бермасангизда, у сизнинг "севимли" қўшиғингизга айланиб қолади (чунки, бошқасини эшитолмайсиз).

Афсуски, орадан ўтган муддатда унинг исботи кўринмаяпти. Ҳали ҳам "ўлдим-куйдим" мазмунидаги беандиша қўшиқлар кўз очиргани қўймаяпти. Майли, бунисига ҳам чидайлик, лекин шунақа қўшиқларни ҳам тўғри айтишмаяпти — сўзи ("шеъри" дейишдан истиҳола қилган маъқул) ўзиники, куйи ўзиники (қўшиғини ҳам фақат ўзлари тинглашса яхши бўларди).

Миллий қадриятларимиз ҳақида тўлиб-тошиб гапирамиз. Дунё бизни кечагина пайдо бўлган меҳмон деб эмас, балки томирлари минг йилликларга бориб етган дарахт деб билади. Дунё ўзбекни ҳарб илмида Широқу Тўмарис деб, Амир Темур деб билади, илми нужумда Берунию Улуғбек юлдуз мисол порласа, тиббиётда Ибн Сино, назми жавоҳирда эса ҳеч ким Ҳазрат Навоийчалик "кўп ва хўп" битмади. Хўш, шундай буюк миллат мусиқасиз эдими? Унда унинг "Шашмақом"и қаердан бино бўлди?

Қўшиқ аталмиш сеҳрли оламнинг ўз устунлари бор: аввали сержило оҳанг-куй, бетакрор назм ва ёқимли ижро. Мана шу учликни суяб турадиган эса тингловчидир. Мана шу тиргаклардан бири зарб еса, у албатта йиқилади.

Алишер Навоий "Маҳбуб ул-қулуб" асарида созанда ва хонанда ҳақида тўхталиб шундай дейдилар: "Мулойим мутрибки, табъ ва фаҳм анга ёр бўлғай, хусусанки, ҳам айтғай, ҳам чолғай, кўнгул мулкига не қўзғолонларни солғай". Демак, хонанда соз чалиб ҳам айтса, бунинг таъсири не-не кўнгилларни пора этади. Хўш, кўз олдингизга келтиринг: қайси бир ёш юлдузимиз қўлига соз олиб саҳнага чиққанини эслай оласиз? Ҳаттоки уларни бирор чолғу билан тасаввур қилиш ҳам қийин. Созни-ку, қўяверинг, айрим "супер-юлдуз"ларимиз борки, бемикрофон ҳам айтаверишади, барака топкурлар (бунисини энди фонограмма дейдилар).

Хуллас, бугунги ўтиш ва тараққиёт даврида ҳамма соҳада бўлгани каби мусиқа, қўшиқчиликда ҳам турли хил оқимлар, кўринишлар пайдо бўлиши табиий. Энг асосийси, шу даврда аслимиздан йироқлашмасак бўлгани. Баъзи соҳаларда ғарбга тақлид этсак ҳам, мусиқа, санъат борасида аввало ўзимизникини уддалаб, тўғрироғи, англаб олсак маъқул бўлармиди.

Лекин, нима бўлганда ҳам, бир нарсани унутмайлик: ҳар бир юлдуз, тунни ёритишга ўз ёғдуси билан ҳисса қўшади. Аммо осмонга қараган одам энг ёруғ, энг порлоқ юлдуздан завқланади. Ниятим: кўзингизни ҳар қандай майда юлдузчалар чалғитмасин...

Дилшод МУХАММАДРАЖАБ

Сўнгги кунларда АҚШ Сенатининг Давлат ишлари бўйича қўмитаси раиси Жозеф Либерман бошчилигидаги делегациянинг, Россия Федерацияси ташқи ишлар вазири Игорь Ивановнинг ва бошқа бир қанча давлатлар, ҳукуматлар вакилларининг юртимизга келиши Ўзбекистон геополитик, геоиқтисодий жиҳатдан жаҳонда муҳим ўрин тутаётганлигини кўрсатади. Тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш, террорчилик хуружларининг олдини олиш, бу борада ўзаро ҳамжиҳатликни кучайтириш Ўзбекистон учун ҳам, бошқа тинчликпарвар кучлар учун ҳам муҳим вазифалардан саналади.

Жаҳон жараёнлари

ХАВФСИЗЛИК, БАРҚАРОРЛИК, ТИНЧЛИК, ОГОҲЛИК

Ўзбекистон ва АҚШ минтақада тинчликни таъминлаш йўлида ўзаро ҳамкорликни давом эттираверади. Яқинда мамлакатимизга ташриф буюрган АҚШ сенатори Жозеф Либерман АҚШнинг Марказий Осиёдаги ўрни ва ролига тўхталиб, шундай деган эди: "АҚШнинг Марказий Осиёдаги, хусусан, Ўзбекистондаги манфаатлари ёки қизиқишлари камайгани йўқ. Марказий Осиё мамлакатлари ўз мустақилликларини эълон қилганларидан сўнггина, АҚШ улар билан муносабат ўрнатди. 2001 йил 11 сентябрдаги террорчиларнинг хуружлари ушбу минтақа муаммолари бевосита Америкага ҳам таъсир қилишини кўрсатди. Ва бу нарса кўзимизни очди. Иккинчидан, ушбу минтақа стратегик жойлашуви, сиёсий ва иқтисодий нуқтаи назардан жаҳон ҳамжамиятининг муҳим қисми ҳисобланади".

Террорчиларнинг уялари йўқ бўлишидан Россия ҳам манфаатдор. Чунки, Афғонистондаги халқаро террорчиларни тайёрлаш базаларида чечен жангариларининг ҳам катта қисми тайёргарликдан ўтган. Шунинг учун мамлакатлар минтақавий хавфсизликни таъминлаш йўлида ҳамкорликни бундан кейин ҳам давом эттиравередилар.

Ўзбекистон ташқи сиёсатда ўзаро манфаатлар ва тенг ҳуқуқли ҳамкорликка асосланган сиёсатни амалга оширмоқда. АҚШ ҳам, Россия ҳам Ўзбекистонни стратегик ҳамкор деб эълон қилган. Бунинг тагида жуда катта маъно бор. Демак, қудратли давлатлар яқиндагина мустақил бўлган Ўзбекистонга тенг ҳамкор сифатида қараяпти. АҚШ расмийлари Ўзбекистонни Марказий Осиёдаги тинчлик ва барқарорликнинг кафолатчиси, АҚШнинг энг яқин шериги, деб айтаётган бўлса, Россия Президенти Путин мамлакатимизга ташрифи чоғида "Ўзбекистон Россия манфаатларини Марказий Осиёда ҳимоя қилаоладиган ягона давлатдир. Марказий Осиёда бирор бир муаммо пайдо бўладиган бўлса, уни фақат Ўзбекистон ҳал қилиши мумкин. Ўзбекистонга қилинган ҳар қандай таҳдид Россияга ҳам қилинган таҳдиддир", деган эди.

Кўпчилик, АҚШ ва бошқа Ғарб давлатлари делегацияларининг мамлакатимизга тез-тез келиши вақтинчалик хусусиятга эгамикан, деган савол атрофида бош қотирмоқда. Бу саволга АҚШ Конгрессидаги вакиллар палатаси аъзоси Жим Колби қуйидагича жавоб берди: "Мен ишонаманки, бундай ҳамкорлик мамлакатларимизнинг бундан буёнги муносабатларининг ривожига боғлиқ. Қўшинларнинг Афғонистондаги аксилтеррор операциялари давом этар экан, сўзсиз Америка ижро этувчи ва қонун чиқарувчи ҳокимиятининг делегациялари минтақага тез-тез ташриф буюради".

Бугунги кундаги энг муҳим вазифа Афғонистондаги вазиятни имкони борича тезроқ барқарорлаштиришдир. Бу ерда тинчлик ўрнатилса, минтақадаги давлатларга бўлган хавф камаяди. Хорижий сармоядорларнинг минтақага кириб келиши тезлашади. Афғонистонда тинчлик бўлишининг муҳим омилларидан бири мамлакатда кўплаб ишчи ўринларининг яратилиши учун кўпроқ молиявий ёрдамлар ажратишдир.

Ўзбекистоннинг мақсади битта: Бутун жаҳон билан бирга яшаш, жаҳоннинг энг тараққий этган давлатларидек ҳаёт кечириш, жаҳон ҳамжамиятида ўзига хос, ўзига мос ўринни эгаллашдир. Хавфсизлик, барқарорлик бизнинг бош шиоримиздир. Чунки, айнан шу шиорлар ҳар бир мамлакат, ҳар бир халқнинг тинчлиги, фаровонлиги, равнақи учун мустаҳкам пойдевор яратади. Ўйлаймизки, мамлакатимиз XXI асрда жаҳон иқтисодиёти, маданияти ва сиёсатида муносиб ўринни эгаллайди. Тупроғимизнинг табиий, халқимизнинг ақлий салоҳият ва захираси ички барқарорлигимиз ва халқаро майдондаги нуфузимиз янада мустаҳкамланишининг кафолати бўлиб хизмат қилади.

Абдуғаффор ҚИРҒИЗБОЕВ,
Абдували СОЙИБНАЗАРОВ

ОТ ЙИЛИ

От йилида туғилганлар ғурурли ва меҳнатсевар бўладилар, дид билан кийинадилар. Одамлар кўп йиғиладиган жойларга — кино, театр, концертлар, ҳар хил мусобақалар, йиғилишларга боришни хуш кўришади. Спортни севади. Хушчақчақ, маҳмадона, ёқимтой, бошқаларни мақташга уста, шунинг учун кўпчилик орасида машҳур.

От йилида туғилганлар ҳамсуҳбатининг айтмоқчи бўлган фикрини дарров англаб олади. Улар фақатгина ақлий меҳнатга эмас, балки жисмоний меҳнатга ҳам чидамли бўлишади. Ҳар бир ишни моҳирлиқ билан бажаради. Ўз қобилиятига ичидан шубҳаланса ҳам, доимо ўзини бардам тутади.

Жаҳли тез, дарров "лов" этиб ёнади, шу сабабли кўпинча деярли тамомлаган ишларини ташлаб кетади, қийинчилик билан эришган нарсаларини йўқотади. Жаҳли чиққан пайтда уни бошқариб бўлмай қолади.

Бу мучал эгалари — ўз йўлига тўғоноқ бўлганлар. Ўз йўлида тўғаноқ бўлганларни ҳеч бир виждони қийналмасдан "янчиб" кетаверишади. Кўпинча уни ўз муаммоларигина қизиқтиради, агар бошқалар ишига аралашиш тўғри келиб қолса ҳам, ўз фойдасини ўйлаб туради.Табиатан мустақил, бировлар маслаҳатига қулоқ солмайди. Ўз ҳолича иш кўради.

Оила барқарорлиги унга боғлиқ, чунки оилада у етакчи ўринни эгаллайди. Гарчи бу ҳолат фақат ўзи учун, ўз хоҳиши учун ишласа ҳам, ундан ҳамма фойдаланади.

Улар пулни усталик билан ишлатишади, улардан яхши молиячи чиқади. Характери ўзгарувчан бўлганлиги сабабли, қилаётган ишини бирдан ташлаб қўяди, лекин кейинчалик аввалгидек шижоат билан яна қайта бошлайди. Ёлғизликни талаб қилмайдиган ҳар бир соҳада у омад қозониши мумкин. У доимо одамлар орасида машҳур бўлиб юришни, уни мақташларини ёқтиради.

Қарши жинс вакилларини кўрса, "эриб" кетади. Севгиси учун ҳамма нарсадан воз кечади. Агар ўз вақтида эҳтиросларини жиловлаб олса, ақлини муҳаббатдан устун қўйса, бахтли бўлади ва муваффақиятга эришади.

Бу мучалдагилар 40 ёшгача жўшқин ҳаёт кечиради. Қарилик даври осойишта ўтади.

От йилидагилар қўй, йўлбарс, ит йилида туғилганлар билан яхши ҳаёт кечирадилар. Сичқон мучали билан асло келишолмайди. От йилининг буржларга таъсири:

Қўй — "қони тез" От. Кескин, жаҳлдор, лекин ақлли.

Бузоқ — худбинлиги унча сезилмайди. Ҳаммага ён босади. Жанжалга тоқати йўқ, босиқ.

Эгизаклар — Бир жойда тинч турмайди. Ишини ҳеч қачон охирига етказа олмайди.

Қисқичбақа — Бир хил қолипга тушиб қолган От. Таъсирчан. Ўзи хоҳлаганча яшай олмайди, биров чизиб берган чизиқдан чиқмайди.

Арслон — Лидер. Кўп ишларга қодир. Фақат ўзи ҳақида ўйлайди.

Паризод — Моҳир От. Лекин характери ўзгарувчан. Уни ишчанлиги қутқариши мумкин.

Тарозу — Танноз От. Хоҳлаган ишини қилади.

Чаён — Ёввойи От. Эҳтиросга, севгига жуда берилувчан.

Ўқотар — Меҳнатсевар От. Узоққа боради.

Тоғ эчкиси — Масъулиятли От. Тартиблилиги билан бошқалардан ажралиб туради. Ҳаёти муаммоларга бой.

Қовға — Учқур От. Эҳтиросларини жиловлай олса, кўп нарсаларга эришади.

Балиқ — Чуқур фикрловчи От. Ёввойи бўлса ҳам, ҳаётдан қониқиб яшайди. Яна нима қилсам экан деб тез-тез ўйлайди.

Н. САЪДУЛЛАЕВА
тайёрлади

SPORT

РОССИЯ — ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

Россия терма жамоаси Чехияда бўлиб ўтган хоккей бўйича жаҳон чемпионати финалида Канада терма жамоасини 5:4 ҳисобида мағлубиятга учратиб, жаҳон чемпионлигини қўлга киритди.

МАРТИНАНИНГ САРГУЗАШТЛАРИ

Кимга қанда-ю, аммо 13 рақами машҳур теннисчига омад келтирди. Ўйинда ютқазиб, ўз "Кабриолет"ида гўё учиб, Шимолий Каролинадан Флоридадаги уйига кетаётганда бошланди.

Оламга машҳур "юлдуз" одатдагидек кетиб борарди. Бир пайт қўли уяли алоқа воситасига чўзилиб, бир неча кун илгари ўзини хира пашшадай таъқиб қилиб юрган Дубравко Рачевични икки йилга панжара ортига жўнатган прокурор Хрис Галкиннинг рақамларини тера бошлади. Прокурордан учрашувни хоҳлайдими-йўқми, шуни сўради. Прокурор ҳам эртасигаёқ учрашувга етиб келди. Ва яна навбатдаги бахтиёр кунлар бошланди.

Галкиннинг Хингис ишини ижобий ҳал этиши ёш прокурорнинг касбий фаолиятидаги биринчи кўзга кўринарли иши эди. У бунгача енгилтак аёллар муаммоларини ҳал этиб, бир йилнинг ичида уларнинг 337 нафарини қамоқхонага юборган эди. Бу муросасиз фаолияти учун, гарчи йилига 40 минг доллар бўлса-да, маоши оширилишига эришди. Аммо Мартинанинг унга кўнглини очиши прокурор учун энг катта мукофот бўлди. Бироқ олифта Рачевичнинг адвокати ҳам қўл қовуштириб ўтиргани йўқ. У прокурорни ноxолисликда айблаб, иш қўзғатишга эришди.

ЖОРДАННИНГ НАВБАТДАГИ ПАРВОЗИ

Майкл Жордан ўзининг собиқ жамоаси "Чикаго буллз" билан бўлган учрашувда (ҳисоб 89:83) Ўз фаолиятидаги 30000 очкосини тўплади. У бу билан 30000 — очколик МБА (миллий баскетбол ассоциацияси) тарихидаги тўртинчи спортчи бўлди. Жордангача бу маррани собиқ баскетболчилардан "Лос-Анжелес Лайкерс" жамоаси ўйинчилари Уилт Чемберлен ва Карим Абдул-Жаббор ҳамда "Юта-Жаз" ҳужумчиси Карл Мэлоунларгина забт этишган эди.

ЯПОНЛАР ҚИШКИ ОЛИМПИАДАНИ СОТИБ ОЛИШГАНМИ?

Наганодаги оқ Олимпиадани "қўлга киритишда" мезбонлар халқаро Олимпиада қўмитасининг ҳар бир аъзоси учун 100 минг доллардан пора беришган.

Бу ҳақда АҚШдаги Солк-Лейк-Ситининг 2002 йилги оқ олимпиада пойтахти қилиб танлаганлигига бағишланган маърузада айтилди. Ҳужжатдан парчани Солк-Лейк-Ситидаги ўйинлар ташкилий қўмитаси эълон қилгач, "Лос-Анжелес таймс" уни ўз саҳифаларида ёритган.

ПАРИЖДА ЎЗБЕКЧА ГАПЛАШМОҚДАЛАР

Яқинда Париждаги "Харматтан" нашриёти кутубхонасида француз тилида сўзлашувчилар учун мўлжалланган "Ўзбекча гаплашамиз" номли китобнинг тақдимот маросими бўлиб ўтди. Мазкур янги қўлланма муаллифи Самарқанд Давлат чет тиллари институтининг француз тили ўқитувчиси Саодат Дониёровадир.

— Қўлланманинг француз тилидаги матнини таҳрир этишда франциялик Эвелин Бургат хоним катта ёрдам кўрсатди, унинг Парижда чоп этилишида эса "Евро-Медитерране" уюшмасининг раиси Режин Филип-Баяи хонимнинг, "Харматтан" нашриёти масъул ходими жаноб Мишел Малербнинг кўмаги беқиёс бўлди, — деб эътироф этди муаллиф. Шу жумладан, Ўзбекистоннинг Франциядаги элчихонаси ва Франциянинг Ўзбекистондаги элчихонасининг ҳам мазкур қўлланманинг юзага келишида хизматлари катта бўлди.

"Ўзбекча гаплашамиз" қўлланмаси бир неча йиллик меҳнат самараси бўлиб, унда қўҳна юртимиз тарихи, бой мероси ва анъаналари, унинг ўзига хос тили ва маданияти содда, равшан баён этилган. Энг асосийси, китобдаги ўзбекча талқин ва тушунтиришлар лотин алифбосида берилган бўлиб, бу ўзбек тилини ўрганаётган француз китобхонлари учун жуда катта қулайлик яратади.

- Ушбу қўлланмани нашрга тайёрлашда институтимиз ректори Юсуф Абдуллаевнинг кўмаги катта бўлди, - деди Саодат Дониёрова "Туркистон-пресс" мухбирига. – Аслида институтимизда хорижий тилда сўзлашувчиларга ўзбек тили маданияти ва тарихини ўрганиши учун бир неча тилларда қўлланмалар тайёрланмоқда. Жумладан, институтимизнинг етакчи ўқитувчиларидан Д.Султонова, Р.Усмонова, З.Маттиева, М.Орзиқулов ва бошқаларнинг немис, инглиз ва бошқа тилларда ҳам таржима асарлари чоп этилган.

Саодат Дониёрованинг бу қўлланмаси ўзбек тилини ўрганиш ва ўзбек маданияти билан танишиш иштиёқида бўлган французлар учун муҳим ўқув қуроли бўлиб қолиши кутилмоқда. Шуниси эътиборлики, эндиликда Саодат Дониёрова "Харматтан" нашриёти билан ҳамкорликда "Қорақалпоқча гаплашамиз" номли қўлланмани чоп этишни, "Ўзбек халқ эртаклари"ни француз тилига ўгириб нашрдан чиқаришни режалаштирмоқда.

«Туркистон-пресс»

«ҚУВНОҚ СТАРТЛАР»ГА СТАРТ БЕРИЛДИ

Тошкент шаҳар Миробод туманидаги 110-мактабда Халқ таълими вазирлиги ва "Ёшлик" кўнгилли спорт жамияти ҳамкорлигида ўтказилиб келинаётган Республика "Қувноқ стартлар" телевизион мусобақалари саралаш баҳсларининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди. Бу йилги мусобақаларда 13 та вилоятлардан жамоалар иштирок этиши мўлжалланган. Тантаналар мактаб мусиқа тўгараги қатнашчилари ижросида юртимиз Мадҳиясини куйлаш билан бошланиб, ўзбек миллий либосларига бурканган ўқувчи-қизлар рақсларига уланиб кетди. Айниқса, бадиий гимнастика тўгараги ўқувчиларининг чиқишлари тантана руҳига файз бағишлади. Шундан сўнг томошабинларнинг олқишлари остида "Қувноқ стартлар" мусобақаларининг илк учрашуви бошланди. Унда Жиззах вилояти Дўстлик туманидаги 4-мактабнинг "Орзу" жамоаси ҳамда Самарқанд вилояти Пастдарғом туманидаги 25-мактабнинг "Ниҳол" жамоалари куч синашдилар. Ўзаро баҳслар натижасига кўра, "Орзу", "Ниҳол"дан 26:19 ҳисобида устун келди. Республика телевизион мусобақасининг ғолиби ва совриндорлари шу йил апрель ойида аниқланади. Унгача ҳар ҳафтада мактаб ўқувчилари қизғин спорт баҳсларининг мухлиси ва қатнашчиси бўлиш имкониятга эга бўлишади.

Воҳид БОЙМУРОДОВ,
«Turkiston» мухбири

SAN`AT OLAMI

Рассом нимани акс эттирмоқчи бўлганини тушуниш керак

АЁЛ КЎЗЛАРИДА ДУНЁ СИРЛАРИ

Ёш мусаввир Қобил Тоировнинг навбатдаги кўргазмаси шундай номланди.

У яратган ҳар бир асарда энг латофатли, энг жозибали аёллар тасвирланган. Муаллиф ўз услубига эга, Шарқ анъаналаридан хабардор, асосийси атрофни кўнгил кўзи билан кузата олади. Шодлигу қайғунинг рангини ўзи яшаётган ҳаётдан излайди. Буларнинг барчаси у яратган асарларда акс этган.

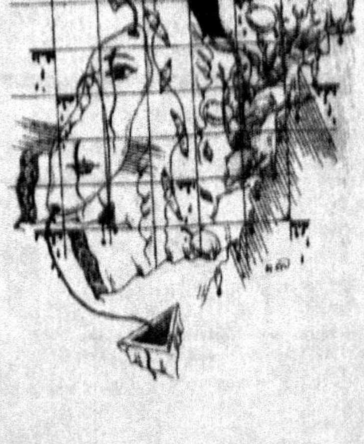

Қобил Тоиров тасодифан мусаввир бўлгани йўқ. У болалигиданоқ қўлига мўйқалам ушлаб, ҳар хил суратлар чизар, бу эса тенгдошларини ҳайратга соларди. Санъатга қизиқиш, чиндан-да уни машҳур қилди. Тасаввур қилинг-а, дарахтлар бағрида ҳаёт мавжудлигини акс эттирувчи аёл кўзлари жилоланади.

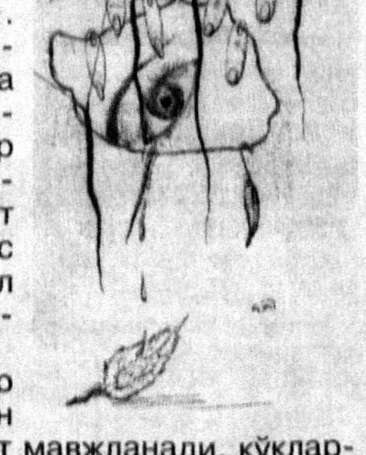

Ҳа, мусаввир чизган, яратган суратларда ҳайрат мавжланади, кўкларга кўтариб мақтагулик, бироқ бу муҳим эмас. Муҳими, рассомни, у нимани ўйлагани-ю, нимани акс эттирмоқчи бўлганини тушуниш керак.

Зиёда АШУРОВА

BUZOQNING YUGURGANI...

Очилмаган бахт

Фозилжон 22 ёшда уйланди. Яна шундай тўй қилдики, овозаси етти эмас, етмиш қишлоқ нарида ҳам дув-дув гап бўлди. Унга дўстлари ҳавас қилишди. Тўйдан сўнг: "Мен машина тузатадиган уста бўламан, деб орзу қилганлар, шу ниятда унинг уйида қўлини фотиҳага очганлар ҳам бўлди", десак янглишмаймиз. Айниқса, айрим ўртоқларининг ота-оналари: "Ана, Фозилжонни кўрмайсанми, ўша ҳам сен билан тенг, пул топиб, давлат йиғиб уйланиб олди. Сен бўлсанг, ҳали ўзингни йиғиштиролмайсан", дейишди ўғилларига.

МАШИНАДАН ҲАМ, ХОТИНДАН ҲАМ АЙРИЛДИ

Кейинги пайтда, тадбиркорлик боисми, айрим кишиларнинг "тўрт" кунда бой бўлиб кетаётгани туфайли, ҳеч вақоси йўқ кишининг ҳам дарров бой-бадавлат бўлиб қолганига кўп таажжубланмай қўйдик. Шу боис, машиналарнинг кузовларини тузатиш билан шуғулланувчи Фозил Набиевнинг ҳали ёш бўлишига қарамай, тезда ўзи маблағ топиб уйланганига кўпчилик эътибор қилишмади.

Қисқаси, мақталган қиз тўйда ҳунар кўрсатар деганларидек, Фозилжон тўйида ҳеч бир ортиқча қилиқ кўрсатмаган бўлса-да, тўйдан сўнг ишининг сири очилди.

Қонун посбонлари ҳовлидаги маккажўхоризордан "Дамас" машинасининг кузовини ковлаб олишди. Уйининг ичига кириладиган ертўладан автомашинанинг эҳтиёт қисмларини олиб чиқиб, хатлай бошлашди.

Чунки, бу "ишбилармон, меҳнаткаш йигит" ўғри бўлиб чиқди. Бир кишининг ўғирланган "Дамас" автомашинаси унинг уйидан топилди. Начора, одамнинг оласи ичида экан. Яна таажжубланарлиси бу ишидан унинг онаси ҳам бохабар экан. Дарҳақиқат, ўғирлаб келинган машинадан ечиб олинган баллонлар, аккумулятор, мотор қисмлари ва бошқа эҳтиёт қисмларни миллион-миллион сўмга сотиб, бу пулларни уйланиши учун сарфлаган.

Ачинарлиси, Фозилжон нафақат "Дамас" эгасини, балки, жуфти-ҳалоли-ю, ўз оиласини ҳам изтиробга солди. Энди у машинадан ҳам, хотиндан ҳам айриладиган бўлди.

Хуллас, куёвнинг "тадбиркор"лиги тўйгача етди, холос. Тўйдан сўнг ҳали чилласи ҳам чиқмаган келин уйдан кетди. Куёвнинг бахти очилмай, ёпиладиган бўлди.

Шуҳрат РЎЗИЕВ

«Turkiston» ҚАҲВАХОНАСИ

ҚЎШИҚҚА МОСЛАБ ШЕЪР ЁЗАЯПМАН

Ҳозирги қўшиқлар ҳақида гап кетганда, уларнинг яратилишида қўшиқчи шоир Иброҳим Жияновнинг хизматига ҳам тўхталмоқ керак. Чунки, унинг қаламига мансуб "Синчалак", "Сунбула", "Дунё гўзал" каби ажойиб қўшиқлар аллақачон мухлислар қалбидан муносиб ўрин эгаллаган. Иброҳим ака асли мусаввир.

Балки кўпчиликнинг ёдида у бошловчилик қилган "Тараннум" кўрсатуви қолган бўлса ажаб эмас. Унинг илк шеърлари Дониёр Тошмуҳаммедов, Ўзбекистон халқ артисти Насиба Абдуллаевалар томонидан қўшиқ қилиб куйланди. Ҳозирда унинг кўплаб шеърлари "Шаҳзод", "Хўжа", "Байрам" каби ёшларнинг севимли гуруҳлари ва таниқли ёш эстрада хонандалари томонидан ижро этилмоқда.

Яқинда қўшиқчи шоиримиз янги бир ишга қўл урди. Режиссёр Фурқат Файзиевнинг таклифига кўра, "Қўшиғимга айлангин, ҳаёт" деб номланадиган фильм сценарийсини ёзиб тугатди. Турк эстрадасининг юлдузларидан бири Эмраҳ фильмда бош қаҳрамон ролини ижро этмоқда.

— Суратга олиш жараёнлари 2001 йилнинг декабрь ойида Тошкентда, ҳозирда эса Туркияда давом этаяпти, — дейди Иброҳим Жиянов биз билан суҳбатда.

— Дастлаб шеър ёзишга ўтирганингизда қўшиқ бўлади, деб ўйлаганмисиз?

— Йўқ. Чунки, шеърларимнинг қўшиқ бўлганини барча қатори телевидениеда, аудио кассеталарда эшитганман.

— Қўшиқчи шоир иборасини қўллашганда хафа бўласизми?

— Нега энди, хафа бўлишга ўрин йўқ. Қўшиқ бўладиган шеърни ёзишнинг ҳам ўзи бўлмайди-ку.

— Ҳозирчи? Қўшиқ учун шеър ёзасизми? Нега?

— Албатта, ҳозир қўшиққа мослаб ёзяпман. Сабаби, қўшиқчиларимиз баъзи ҳолларда тайёр мусиқасини ташлаб кетади. Янги бир қўшиқ яратиш анча-мунча маблағ талаб қилади. Айниқса, оранжировка, шеърни куйга мослаштириш хонандаларнинг юмушини орттирмоқда.

— Режаларингиз қандай?

— Мусаввирликни давом эттирмоқчиман. Эдгар Дига, Ренуарнинг ижод йўлида суратлар чизиб, бу борада ҳам маҳоратимни синаб кўрмоқчиман.

Жавоҳир ҚУДРАТОВ
суҳбатлашди

ТАЛАБАЛИК ДАВРИМ МЕНИНГ

БОРИНГИЗГА ШУКР, ОНАЖОН!

«Қачон келасан, қизим?»

Ҳар гал уйга қўнғироқ қилганимда онамнинг дастлабки саволи шу бўлади. Доим бир хил жавоб бераман. Бу сафар "қачон борай?" — деб сўрадим. Дарров жавоб бермаганингиздан бундай гапни кутмаганлигингизни сездим, она. Шу вақтгача ёнингизда опам борлиги учун, узоқ Тошкентда ўқиб юрган қизингизнинг ўрни унча билинмас эди. Шундан кейин уйга биринчи марта қўнғироқ қилишим, гўшакдан овозингиз ўзгариброқ эшитилди. Кўнглингиз тўлиб турибди. Худди ўша ўқишга кирганимда қандай ҳаяжонланган бўлсангиз, ҳозир ҳам овозингиз шундай оҳангда эшитиляпти. Энди бир эмас, икки қизнинг ўрни билиняпти-да...

— Овозинг менга паст эшитиляпти, ё мазанг йўқми? —

Сиздаги ҳолат менга кўчди, кўнглим тўлиб кетди, она! Сабабини сизга тушунтиролмайман!

Соғлиғим яхши, ҳаммаси жойида...

... Онажон Сизга айтган ёлғонимга ўзим ҳам ишонаман. Алоқа узилмасдан сиз билан тезгина хайрлашаман-у, лекин гўшакни жойига қўйгим келмайди.

Бу вақтда сиз ҳам телефон гўшагини жойига илиб қўясиз, бироқ бир муддат ўша жойда туриб қоласиз, мени ўйлайсиз. Эсингиздами, ўтган галги қўнғироғимдан кейин қизиб турган тандирингиз совиб қолган эди.

Ноилож гўшакни қўяман, кетишим керак. Йўлда кетаяпман-у, хаёлим сизда. Ёнимдаги дугонамга аҳамияти бўлмаса-да, сизнинг гапларингизни айтиб бераман, ҳар бир сўзингизни таҳлил қиламан. Дугонам ҳам онаси билан гаплашганини айта бошлайди. Иккимиз хурсанд бўлиб, ётоқхонага қайтамиз.

Ўтган куни Маҳмуд Намозовнинг она тўғрисидаги қўшиғини эшитдим. Менга қаттиқ таъсир қилди, она! Ўша дам хаёлимдан ўтаётган гапларни ёнимдаги дугонамга айтмоқчи бўламан. Қарасам, у ҳам хаёл оғушида, онасини ўйлаяпти, шекилли... Хонамга келиб ўша қўшиқни яна қайта эшитгим келаверди.

Сизни соғинганимни ҳис қиламан. Ўз-ўзимга савол бераман: "Қачон уйга бораман?" Қўшиқни 4-5 марта эшитганимдан сўнг ҳар бир мисрага ўзим ҳам жўр бўламан.

Борингизга шукр, онажон! Кайфиятим ёмон эмас, лекин маъюслигимни кўрган дугоналарим сўраб қолишди: "Нима бўлди, бирор киши билан уришиб қолдингизми?" "Йўға, уй билан гаплашдим..." "Тушунарли", дегандек бош ирғаб қўйишди.

Дарс тайёрлаш кўнглимга сиғмаяпти, кундалигимни оламан. Хаёлимдаги гапларни кундалигимга тушурсамгина кўнглим жойига тушишини биламан. Ёза бошлайман: "Уйга кетгим келяпти". Онамни қаттиқ соғиндим. Қўнғироқ қилган эдим, гўшакни онам кўтардилар. Ҳол-аҳволдан кейин ҳар доимгидек сўрадилар.

— Қачон келасан, қизим?

Феруза ҚУВОНОВА,
талаба

Нуриддин МАХҲАМОВ олган сурат

ЭЗГУЛИККА ИНТИЛИБ

Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳибаси бўлиш барчага ҳам насиб қилавермайди. Зукко, истеъдодини намоён эта билган қизларгина бу номга муносиб топилади. Ана шундайлардан бири Ўзбекистон Миллий университети журналистика факультети талабаси Гулноза Турғунбоевадир. Биз Гулноза билан суҳбатлашдик.

— **Мукофот совриндори бўлган лаҳзаларингизни қандай эслайсиз?**

— Ҳаяжонимни тасаввур этсам тўлқилланиб, жўшиб кетаман. Мен бу мукофотнинг ёш қизларга берилишини келажакда жамият ривожи учун ҳисса қўшувчи аёллар учун кўрсатилган энг катта эътибор, деб биламан. Англаган бўлсангиз, менинг келажакда яхши журналистлардан бири бўлиб етишувим шу мақсад йўлида қўйиладиган бурчим бўлиб қолади.

— **Ижодингизда севиб ўқийдиган шеърингиз?**

— "Она меҳри" шеърим. Сабаб, она меҳри фарзандни кам... Она берган меҳрни бошқа ҳеч ким бера олмайди. Унинг ширин сўзларини ҳеч ким айтолмайди.

Она меҳрингиздек улуғ меҳрни,
Умримга кўрк бўлган буюк сеҳрни,
Сиздан олдим, мунис онажон.
Кўнглимдаги эрка тилак сиз учун,
Кўксимда яшайди юрак сиз учун.

Сўзимнинг қуввати, шеърларимнинг кучин,
Сиздан олдим мунис, Онажон!

— **Сиз севган китоб?**

— Бир ўқиганимда юрагимдан жой олган китоб "Ўткан кунлар".

— **Ҳаётдаги шиорингиз?**

— Ҳаётдаги шиорим эзгуликка интилиб яшаш ва гўзаллик яратиш.

— **Журналистлардан кимларга ҳавас қиласиз?**

— Телевидениеда Гули Икромовага ўхшаб чиқиш қилишни орзу қиламан.

— **Кўнглингиздаги самимий тилакларингиз?**

— Фақат эзгуликлар билан яшашни тилаб қоламан, чунки кўнглида зарра эзгулик нишонаси бор инсон ҳаётдан ўз ўрнини топа олади. Барчамизга эзгуликка интилиб, эзгуликни кўнглимизга жо қилиб яшаш насиб қилсин ва шундай яшайлик.

Севдо НИЁЗОВА
суҳбатлашди

ШИЖОАТ БИЛАН ЯШАЙЛИК

Инсон борки, олам-олам орзу умидлар билан яшайди. Кимдир олдига қўйган мақсадлари учун фаол курашади, яна кимдир эса осонгина мағлуб бўлиб, "Тақдир экан" дея ўзига ўзи тасалли беради.

Баъзида ҳайрон қоламан: Сабаби — эрталаб туриб, бир дунё ишларни режалаштириб қўямиз-у, бунча вазифани бажариш учун қанча вақт кетишини ўйлаб ҳам ўтирмаймиз. Кунлар эса шиддат билан ўтиб боряпти.

Гуруҳимизда шундай талабалар борки, ҳатто ўқитувчилар исм-шарифларини билмайди. Тўғри, аълочи, фаол талабаларимиз жуда кўп, лекин "гуруч курмаксиз бўлмайди" деганларидек... Яқинда "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати университет бошланғич ташкилотининг шундай масалаларга қаратилган йиғилиши бўлиб ўтди. Бу тадбир ёшларни янада жонлантириб юборгандай бўлди. Унда ёшларимиз олдида турган ҳар қандай муаммо ва қийинчиликлар, бундан ташқари истеъдодли, илмга чанқоқ ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш каби масалалар кўриб чиқилди.

Фурсат-ғанимат ёшларимизга бир нарсани айтмоқчиман, вақтимиздан унумли фойдаланайлик.

Лола БОЛТАЕВА,
Термиз Давлат университети талабаси

СЎНГГИ ПУШАЙМОН

(Ҳажвия)

Ўқишга кирдиму, бошимга бахт қуши қўнгани рост. Талабалик — олтин давр, деганларича бор экан. Ана ҳаёту мана ҳаёт! Мактабда юрган эканмиз-да, ўқитувчиларнинг даккисини эшитиб, турткисини еб...

Уйда ҳам тинчлик йўқ, оқшомлари ҳамма мириқиб телевизор кўрса, сен бечора эзилиб дарс қиласан, бўлмаса эртасига домлалардан балога қоласан. Бу ҳам етмагандек уйдагиларга ҳам айтишади. Кейин ойим билан дадам... Яхшиямки, қулоқнинг тешиги бор, биридан кириб, биридан чиқади, бўлмаса "вагон-вагон" ўгитлардан бечора бош аллақачон аёз еган тарвуздек "тарс" ёрилиб кетарди...

Хайрият у кунлар ортда қолди. Энди кимсан, аканг қарағай, талабамиз! Сўраганларга оғиз тўлдириб "Тошкентда ўқиймиз" деб жавоб қиламан. Талабалик мазза экан. Хуллас, институтда мактабдагидек уни ўқи, буни ўқи, деб сени ҳеч ким хуноб қилмас экан. Маърузаларга ҳушим келса кираман, келмаса йўқ. Ахир имтиҳон олти ойдан кейин бўлгач, зарур келибдими жонни қийнаб, бошни оғритиб, керагида сўраб-суриштириб ёзиб оларман...

Барчасидан ҳам уйдагиларнинг назоратидан қутилганим зўр бўлди-да. Эркин қушмиз. Фақат пул тугагандагина хат йўллаб тураман. Чўнтакда пулинг, ихтиёринг ўзингда бўлгач, яшаб қўяркансан-да, киши. Сочларим ҳам дўстларимники сингари сўнгги модада — елкаларимга тушади, кўрганнинг ҳаваси келади.

Яқинда уйдагилардан хат олдим. Ўқишга кирганингдан буён келмайсан, деб ўпкалашибди. Бормоқчи эмасдим-у, ҳамён тўлиб келар, деган умидда йўлга чиқдим. Қишлоққа кириб боряпман, кўринган ёшу қари бир-бирига имо қилиб, умрида одам кўрмагандек менга ғалати тикилишади. Узуқ-юлуқ гаплари қулоққа чалинади.

— Во ажаб, ёш бўла туриб сочу соқолини қаранг ёки шаҳарда уста йўқмикан-а?

— Туфлиси намунча чиккатовон, остидан чумчуқ бемалол учиб ўтади-ёв!

— Илгари кўзойнак тақмасди шекилли, шаҳарда кўп ўқиб қўйибдими дейман.

— Турқини қара, кўрса Кўрчивой буванинг қопоғон итиям урра қочса кераг-ов...

Ўзимча ғурурланиб қўяман: шаҳарда шунақа мода. Айтмоқчи, булар модани тушунармиди, қишлоқилар...

Узоқдан уйимиз олдида ўйнаётган укаларимга кўзим тушди. Чақирсам, улар мени кўришиб: "ойи, олабўжи, олабўжи", деганларича бақиришиб уй томон қочишди. Ойим, дадам базўр таниб олишди. Уйга киргач, аҳвол сўрашди. Очиғи, келаётиб туман марказида ўйнаб ўсган ўртоқларимни учратиб қолиб, улар билан оқидан "қиттай-қиттай" тортгандим. Сўровларга ўйлаб-нетиб ўтирмай боплаб жавоб қилдим.

— Тошкент зўр шаҳар экан. У ерда ажойиб дўстлар орттирдим, тозаям улфат болалар. Кийимларимми? Буларни ҳам ўшалар топиб беришган. Керак бўлса, анқонинг уруғиниям топишади. Сочларимга ажабланаяпсанларми? Дўстларимники меникидан ҳам ўсган. Дарсларми? Э, бир нав, хоҳласак борамиз, хоҳламасак йўқ. Кўпам суриштиравермас экан... Ётоқлар аъло, стипендия зўр. Ҳар куни кино, ўйин-кулгу, қизлар...

— Бас қил!

Юзимга тушган аччиқ тарсакидан ўзимга келдим. Рўпарамда ғазабдан кўзлари қизарган дадам еб юборгудек менга тикилиб турарди. Ойим бўлса ранги кув ўчганча: "вой ўлмасам, вой шўрим" дея тинмай пичирларди. Қия очиқ эшикдан укаларим чўчибгина мўралашарди.

— Ғирт безори бўпти-ку, бу ярамас! — бармоғини пешонамга ниқтаб ўшқирди дадам.

— Дарслардан тортиниб беш ойдан буён келмаяпти десак... — кўзига ёш олди ойим.

Хуллас, уйдагиларнинг кўзларига камроқ кўриниб, бир амаллаб икки кунни ўтказдим. Аммо кетишимдан олдин роса авра-астаримни қоқишди. Ичимда нима десалар ҳам пулдан қисмасалар бўлгани, деб кўзларим билан ер чизиб, пинҳон зорланиб ўтирибман. Ниҳоят гап ҳам шу мавзуга келиб тақалди.

— Буни пул кутиртирган, — деди дадам.

— Тўғри, пулга ўчлигини била туриб ўйламабмиз, — қўшилди ойим.

Шундан сўнг "оилавий қонун" чиқарилди. Йўлкирам билан бор-йўғи 2 минг сўм пул беришди. Бу ёғига энди шунақа эмиш: фақат стипендиямга яшаб, уйдан бир тийин ҳам олмас эмишман.

Кўнглим ўксиб Тошкентга қайтдим. Кўргиликнинг аччиқ-аччиқ хаёллари вужудимни ўртайди. Гоҳ-гоҳ эса қоронғуда чақнаган чўғдек хотиралар жонланади. Эссиз онлар... Энди Алик, Толик, Батикларга нима дейман? Эҳ, кайфчилик қурсин, нималар деб валдирабман-а, ҳаммасининг белига тепди-я! Оғизнинг бўшлиги бошга мусибат солди Эҳ, суяксиз тил-а, эҳ, суяксиз тил...

Адҳам ДАМИН

ЭНДИ МЕНСИЗ ЙИҒЛАМА, ГУЛИМ

Лазизбек Баҳронов — Камолиддин Беҳзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институтида ўқийди. Республика Нафис санъат лицейини тугатган. У санъат билан шеъриятни бир хилда севади.

***

Мунис бир лаҳзада туйғулар тошқин,
Беғубор нигоҳ-ла қарайди кимдир.
Эй тун, қучоғингга яширгин мени
Ва дилим самовий ҳисларга тўлдир.
Бир оғриққа тўлай, битта озорга,
Зимистонга боқай, нурли жаҳонга.
Юрагим сотгани келдим бозорга,
Юрагим етади яхши-ёмонга.
Тун бўлди. Яширасан мени бағрингга,
Ёлғончи гаплардан қақшади миям.
Шафқат қил, бир бора тушунгин мени,
Бирон бир кулбангдан жой бер менгаям.

БИЛОЛМАДИМ

Орзуим кўп, орзуимнинг поёни йўқ,
Дўстларим кўп, ҳаммаси зўр, ёмони йўқ.
Овчидирман — елкасида камони йўқ,
Керакманми-йўқми сенга, билолмадим.
Агёрларга ҳамма нарса аён экан,
Не қилсам-да фақат менга зиён экан.
Борар йўлим билмам энди қаён экан,
Кеʼларимни, кетаримни билолмадим.
Ишонганим наҳот бари ёлғон бўлса,
Ишонганим наҳот ёлғон томон бўлса,
Наҳот дунё алмисоқдан қолғон бўлса,
Ким дўстиму ким душманим, билолмадим.
Қўлингдаги чигал-чигал ипми, Гулим,
Ёки сенинг дардларинг ҳам кўпми, Гулим.
Энди менсиз йиғламагин, хўпми, Гулим,
Кечир мени, сенинг кўнглинг ололмадим,
Энди сенсиз не қиламан, билолмадим.

Лазиз БАҲРОНОВ

ТОМИРЛАРДА ОҚАР «МУҲАББАТ»

Француз тадқиқотчиси Жак-Луи Дегадензининг аниқлашича, қон гуруҳи инсон характерига таъсир қиларкан.

1-қон гуруҳи соҳиблари ўта рашкчи бўлади. Эркаклар аёллар бошини айлантиришга уста бўлишади. Аёлларга эса "қони тез", жўшқин эркаклар ёқади. Шунинг учун томирларида бундай қон оқаётган эркак ва аёллар бир-бирига мосдирлар.

2-қон гуруҳи соҳиблари уятчан, севги китобларини севиб ўқишади. Лекин улар севгидан жудаям қўрқишади, эркакларга ишонишмайди. Шунга қарамай, улардан ажойиб уй бекаси чиқади. Эркаклар ҳам уятчан бўлишади. Улар танлаган аёллари онасига жудаям ўхшашини хоҳлашади.

3-қон гуруҳи соҳибалари бошқалардан ажралиб туришни, яхши кийинишни ёқтиришади, лекин садоқатли бўлишади. Эркаклар эса аёллар билан муносабатда ташаббус кўрсатишмайди. Севгиси тез ва ўткинчидир.

4-қон гуруҳи соҳибалари севгига ўта талабчан бўлишади, уни кўпроқ эркалатишларини, фақат унга эътибор беришларини хоҳлайдилар. Улар севги бобида уста бўлишадию, лекин эркакларга бўйин эгишни ёмон кўришади. Шунинг учун кўпчилик эркаклар уларнинг инжиқликларини кўтара олмайдилар

Эркаклар эса ортиқча ҳаракатсиз аёлларни ўзларига қаратиб олишади. Лекин уларнинг севгиси тез аланга олиб, тез сўнади.

Нилуфар САЪДУЛЛАЕВА
тайёрлади

КУЛГУ БЕКАТИ

Бир аёл фол очириш учун фолбинникига борди.

-Вой худойим, яқинда эрингизга ҳужум қилишаркан, - деди фолбин. — Натижада эрингиз ҳалок бўларкан.

-Мен-чи? Мени қамашадими ёки қўйиб юборишадими?

***

Тунги соат учда хонадонда телефон жиринглади:

— Кечирасиз, ҳаммомга тушдимми?

— Адашдингиз, бу хонадон.

— Ундай бўлса нега битта ички либосда турибсиз?

***

Сен учун энг бахтли кун қайси?

— Хотиним тилдан қолган кун.

***

Беш яшар Беҳзод онасидан сўраяпти:

— Ая, севги-муҳаббат нима ўзи?

— Биласанми, ўғлим, бу инсонларнинг бир-бирига яхши муомаласи.

Бу гапдан Беҳзод қиқирлаб кула бошлади.

— Ҳа, жиннивой, нега кулаяпсан?

— Кап-катта бўлиб севгининг нима эканлигини билмас экансиз.

СКАНВОРД

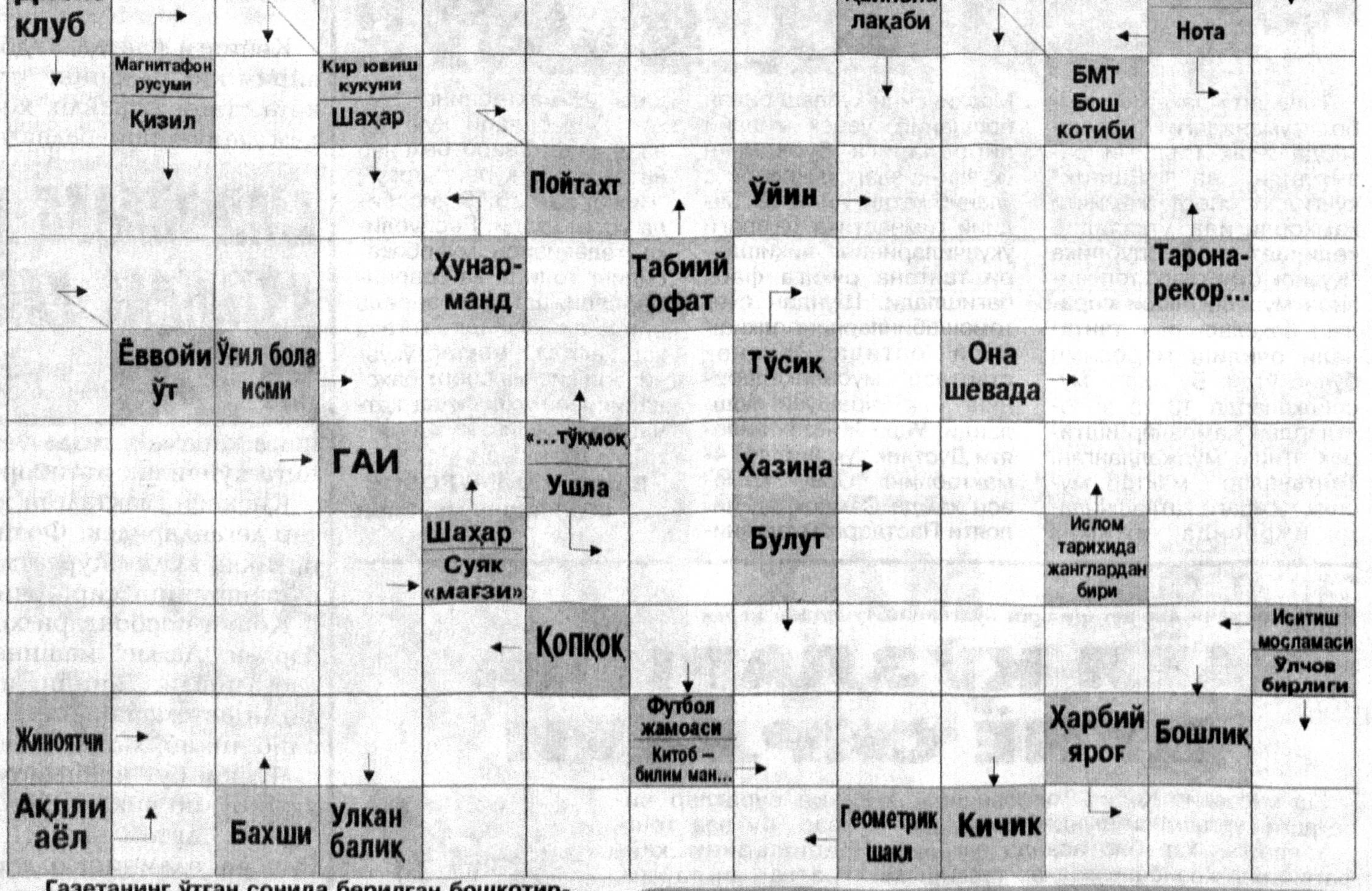

Тузувчи: Холхўжа БАДИЕВ

Газетанинг ўтган сонида берилган бошқотирма жавоблари:

Энига:
1.Саҳифа. 3.Афсона. 5.Болта. 7.Антон. 9.Гамма. 10.Ибрат. 11.Гарри. 12.Арафа. 16.Рубоб. 17.Низо. 19.Бўрон. 20.Акобир. 21.Ноиб. 22.Тула. 24.Накота. 25.Туҳмат. 27.Анор. 29.Тана. 30.Меҳмон. 32.Товус. 34.Азот. 35.Балиқ. 37.Нусҳа. 38.Аввал. 40.Касби. 41.Уммон. 44.Мурод. 45.Ралли. 46.Нексия. 47.Тандир.

Бўйига:
1.Салла. 2.Азамат. 3.Аттанг. 4.Аорта. 5.Бемор. 6.Асбоб. 7.Ақраб. 8.Норин. 9.Гавана. 13.Африка. 14.Аброр. 15.Ўрмон. 17.Ноёб. 18.Офат. 21.Нола. 23.Алла. 25.Теҳрон. 26.Тўрва. 28.Рита. 29.Торт. 30.Малла. 31.Нурмон. 32.Тухум. 33.Савод. 35.Бобур. 36.Қамчи. 39.Латвия. 40.Кунжут. 42.Арман. 43.Алжир.

Turkiston
МУАССИС:
«КАМОЛОТ» ЁШЛАР ИЖТИМОИЙ ҲАРАКАТИ

Газета Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитасида № 00012 рақам билан рўйхатдан ўтган.

Босишга топшириш вақти-21.00

1 2 3 4 5 6

Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2.

Бош муҳаррир: Салим АШУРОВ

Таҳрир ҳайъати:
Ботир УБАЙДУЛЛАЕВ, Комил ЮСУПОВ, Аслиддин БОЛИЕВ, Юсуф ЖЎРАЕВ (Бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Рустам ҚОСИМОВ, Баҳодир МАХСИТОВ, Анвар ЖАББОРОВ, Ислом ҲАМРО, Ғайрат ШОУМАРОВ, Авазхон СОДИҚОВ, Насриддин МУҲАММАДИЕВ, Шоазим МИНОВАРОВ, Ғаффор ҲОТАМОВ, Абдуғани ЖУМАЕВ

Вилоят мухбирлари:
Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятлари бўйича — Термизда: 8-37-622 —3-53-88
Бухоро ва Навоий вилоятлари бўйича — Бухорода: 8-36-52 — 23-37-44
Сирдарё, Жиззах ва Тошкент вилоятлари бўйича — Гулистонда: 8-36-72 — 24-02-86
Фарғона, Андижон ва Наманган вилоятлари бўйича — Фарғонада: 8-37-32 — 24-54-61
Самарқанд вилояти бўйича — Самарқандда: 8-36-62 —22-59-31
Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти бўйича — Урганчда: 8-36-22 — 27-45-22

Манзилимиз:
700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.
Телефонлар: 136-54-62,
Реклама бўлими:
(3712) 133-79-69

Таҳририятга юборилган материаллар қайтарилмайди.

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Буюртма Г. — 31 10. Адади-8428

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди

Навбатчи муҳаррир: Нормурод МУСОМОВ
Саҳифаловчи: Нодирбек ОРТИҚОВ